

1 Úvod

Školní rok 2014/2015 byl prvním rokem, kdy střední školy s obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem (obory kategorie H, E) povinně realizovaly závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání. Přestože ověřování tohoto způsobu zadávání závěrečné zkoušky je v pilotním režimu prováděno již deset let, situace povinné realizace jednotného zadání byla pro školy nová.

S cílem poskytnout relevantní informace o realizaci závěrečné zkoušky podle jednotného zadání provedla Česká školní inspekce (dále i „ČŠI“) ve dnech 20. května 2015 – 30. června 2015 monitoring a kontrolu její organizace a průběhu.

Česká školní inspekce získávala zejména informace o podmínkách, průběhu a hodnocení jednotlivých částí závěrečné zkoušky¹, přičemž zjišťování vycházelo jednak z vlastní činnosti inspekčních pracovníků, a jednak z rozhovorů s učiteli a řediteli dotčených škol. Inspekční činnost na místě se zaměřila na podmínky a průběh písemné, praktické a ústní zkoušky, na způsob hodnocení žáků a na samostatnou odbornou práci jako součást praktické zkoušky. Současně ředitelé škol a vybraní učitelé vyplňovali dotazníkový formulář, jehož účelem bylo získání doplňujících informací a pohledů hlavních aktérů. Dotazníkový formulář se zabýval tématy stanovenými pro písemnou, praktickou i ústní zkoušku, zvýšenými náklady na realizaci praktické zkoušky ze strany školy i žáků a využitím školní části závěrečné zkoušky nad rámec jednotného zadání. Oblasti sledování byly zvoleny ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání jako garantem realizace závěrečné zkoušky podle jednotného zadání.

Předmětem inspekční činnosti byla také kontrola dodržování vybraných ustanovení školského zákona a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání.² Dále byla kontrola zaměřena na dodržování ustanovení vyhlášky č. 47/2005 Sb., o ukončování vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem.

Na úrovni jednotlivých škol byl výstupem z provedených kontrol protokol o kontrole, který Česká školní inspekce zaslala jak školám, tak jejich zřizovatelům k případné realizaci dalších opatření, souhrnným výstupem z provedené inspekční činnosti je pak tato tematická zpráva.

2 Počty navštívených škol a oborů vzdělání

Celkem Česká školní inspekce navštívila **137 z 1 310 středních škol** (tj. přibližně jednu desetinu), ve kterých probíhalo zjišťování a kontrola závěrečné zkoušky u **268 oborů vzdělání**³, z toho 196 zkoušek v oborech kategorie H, 70 zkoušek v oborech kategorie E a 2 zkoušky v oborech kategorie L (v oborech kategorie L byla závěrečná zkouška vykonána podle Jednotného zadání závěrečné zkoušky příslušných oborů kategorie H).

Počty navštívených oborů podle skupin oborů ukazuje tabulka č. 1.

¹ § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² § 174 odst. 2 písm. d) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

³ Většina oborů byla navštívena ve více školách, unikátních oborů tak bylo 74.